

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 12. december 2018
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Julie Christine Gade
Mikkelsen
Sagsnr.: 2018-0037-0032
Dok.: 950037

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 7 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, erstatningsansvarsloven og medieansvarsloven (Freds- og ærekrænkelser m.v.) (L 20), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. december 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Kofod (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Mads Møller Langtved

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 7 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, erstatningsansvarsloven og medieansvarsloven (Freds- og ærekrænkelser m.v.) (L 20):

”Vil ministeren være behjælpelig med at fremsætte et ændringsforslag, der friholder politiet for lovforslagets generelle begrænsning ang. montering af gps-enheder og vil regeringen støtte et sådant ændringsforslag?”

Svar:

Med forslaget til lov om ændring straffeloven, retsplejeloven, erstatningsansvarsloven og medieansvarsloven (Freds- og ærekrænkelser m.v.) foreslås bl.a. en kriminalisering af uberettiget at registrere en andens færden ved hjælp af en gps eller et andet lignende apparat (lovforslagets § 1, nr. 8).

Straffeloven indeholder ikke i dag en selvstændig bestemmelse om registrering af personers færden ved hjælp af gps eller et andet lignende apparat. Der kan således lovligt foretages gps-sporing eller lignende, ligesom politiet hidtil har kunnet foretage en sådan sporing uden særlig hjemmel, hvis sporingen kan gennemføres uden indtrængen på privat område mv. Den foreslåede kriminalisering betyder imidlertid, at den gps-sporing, som politiet foretager, fremadrettet vil anses for et straffeprocessuelt tvangsindgreb, som skal have hjemmel i retsplejeloven.

Der er derfor med det fremsatte lovforslag lagt op til, at det fortsat skal være muligt for politiet at foretage gps-overvågning af en mistænkt eller en anden persons færden, hvis den pågældende har tilknytning til en mistænkt, eller til samme køretøj eller ejendom som en mistænkt eller lignende. Det er i den forbindelse foreslået, at betingelserne for politiets registrering ved hjælp af en gps eller et andet lignende apparat skal svare til de gældende betingelser for at foretage teleobservation efter retsplejelovens § 791 a, stk. 5 (lovforslagets § 2, nr. 7).

Det betyder, at politiet efter det fremsatte lovforslag vil kunne foretage gps-sporing af den nævnte personkreds, hvis det må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen af en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Indgrebet skal desuden være proportionalt.

Endvidere følger det af lovforslaget, at indgrebet som udgangspunkt kun vil kunne ske efter forudgående retskendelse, medmindre det betyder, at indgrebets øjemed forspildes. I sådanne tilfælde skal politiet snarest muligt og senest inden for 24 timer forelægge indgrebet for retten.

Justitsministeriet har i lyset af indgrebets karakter, herunder at det kan foretages over en længere periode og uden, at den person, som spores, er bekendt med det, og i øvrigt af retssikkerhedsmæssige grunde fundet, at sådanne indgreb som udgangspunkt bør ske efter retskendelse.

Det er fortsat regeringens opfattelse, at gps-sporing udgør en grov krænkelse af privatlivets fred, og at den model, som der er lagt op til i lovforslaget, på den mest hensigtsmæssige måde balancerer hensynet til politiets efterforskning mod hensynet til retssikkerhed og privatlivets fred, ligesom det vurderes hensigtsmæssigt, at det er retten, som objektivt vurderer, om politiets mistanke er berettiget.

Regeringen kan på den baggrund ikke støtte et ændringsforslag, der friholder politiet for lovforslagets generelle begrænsning angående montering af en gps eller et andet lignende apparat, herunder fra kravet om indhentelse af en retskendelse.

Et ændringsforslag kan udformes på følgende måde:

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 2

1) Efter nr. 6, indsættes som nyt nummer:

»01. I § 791 a, stk. 1, indsættes efter »kan foretage«: »registrering ved hjælp af gps eller et andet lignende apparat af en mistænks færden eller en anden persons færden, hvis den pågældende har tilknytning til en mistænkt eller til samme køretøj eller ejendom som en mistænkt eller lignende (gps-sporing), eller foretage«.

[Indsættelse af regler om politiets gps-sporing i retsplejelovens bestemmelse om observation]

2) Nr. 7 og 8 udgår.

[Konsekvensændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Det foreslås at udvide retsplejelovens § 791 a, stk. 1, om observation til også at omfatte tilfælde, hvor politiet ved hjælp af en gps eller et andet lignende apparat registrerer en mistænks færden eller en anden persons færden, hvis den pågældende har tilknytning til en mistænkt eller til samme køretøj eller ejendom som en mistænkt eller lignende.

Virkingen af udvidelsen vil være, at et sådant indgreb vil være betinget af, at det må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen (indikationskravet), og at efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængselsstraf (kriminalitetskravet). Indgrebet skal desuden være proportionalt, jf. retsplejelovens § 791 a, stk. 7.

Reglerne om bl.a. indhentelse af retskendelse og beskikkelse af advokat for den, som indgrebet vedrører, i retsplejelovens §§ 783-785, § 788, stk. 1, § 788, stk. 2, nr. 1, § 788, stk. 3 og 4, samt § 791 finder som konsekvens heraf ikke anvendelse på indgrebet, jf. retsplejelovens § 791 a, stk. 8, 2. pkt.

Hvis der er tale om anbringelse af en gps eller et andet lignende apparat på et ikke frit tilgængeligt sted, f.eks. inde i en bil, vil indgrebet efter retspraksis fortsat være omfattet af retsplejelovens § 791 a, stk. 2. Det vil således være en betingelse, at den konkrete lovovertrædelse kan medføre fængsel i år og 6 måneder eller derover, ligesom der bl.a. vil være krav om indhentelse af retskendelse, jf. retsplejelovens § 791 a, stk. 8, 1. pkt., jf. § 783, stk. 1.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at det i ændringsforslagets nr. 1 foreslås at udvide retsplejelovens § 791 a, stk. 1, om observation, til også at omfatte, at politiet ved hjælp af en gps eller et andet lignende apparat registrerer en mistænks færden eller en anden persons færden, hvis den pågældende har tilknytning til en mistænkt eller til samme køretøj eller ejendom som en mistænkt eller lignende.

Det pågældende indgreb skal således ikke fremadrettet være omfattet af retsplejelovens § 791 a, stk. 5, med deraf følgende krav om indhentelse af retskendelse mv., hvorfor det foreslås, at nyaffattelsen af retsplejelovens § 791

a, stk. 5, der findes i lovforslagets § 2, nr. 7, udgår. Det samme gør sig gældende for så vidt angår den foreslåede konsekvensændring af retsplejelovens § 791 a, stk. 6, der findes i lovforslagets § 2, nr. 8.